

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

УДК 338.2

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

THE MAIN COMPONENTS OF DEVELOPMENT OF THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX OF KHMELNYTSKYI REGION

Ткачук В.В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємства,
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

Комплексного розвитку аграрного сектору зокрема та економіки загалом можливо досягти лише шляхом поєднання розвитку системної інфраструктури підприємницької діяльності, вмілої державної політики, інноваційного підходу на основі наукових здобутків та регулювання інтересів аграрних підприємств регіону, що працюють у напрямі свого розвитку та усієї економіки загалом. Важливу роль у цьому відіграють складові елементи – регіони, кожен із яких формує єдиний потужний аграрний комплекс, і щоб охарактеризувати систему загалом, дослідити потрібно як окремі галузі, так і регіони. Питання регіональної політики досить актуальні, і саме аграрний сектор своєю розосередженістю по регіонах дає поштовх ефективній регіональній політиці.

Ключові слова: розвиток аграрного сектору, розвиток агропромислового сектору регіону, комплексний розвиток економіки.

Комплексного розвитку аграрного сектора в частности и экономики в целом можно достичь только при сочетании развития системной инфраструктуры предпринимательской деятельности, умелой государственной политики, инновационного подхода на основе научных достижений и регулирования интересов аграрных предприятий региона, работающих в направлении своего развития и всей экономики в целом. Важную роль в этом играют составляющие элементы – регионы, каждый из которых формирует единый мощный аграрный комплекс, и чтобы охарактеризовать систему в целом, исследовать нужно как отдельные отрасли, так и регионы в частности. Вопросы региональной политики весьма актуальны, и именно аграрный сектор своей рассредоточенностью по регионам дает толчок эффективной региональной политике.

Ключевые слова: развитие аграрного сектора, развитие агропромышленного сектора региона, комплексное развитие экономики.

Complex development of the agrarian sector in particular and the economy as a whole can only be achieved by combining the development of systemic infrastructure of entrepreneurship, skilled state policy, innovative approach based on scientific achievements and regulation of interests of agrarian enterprises of the region, working in the direction of their development and the whole economy as a whole. Important steering roles in this play the components in this case, the regions, each of which forms the only powerful agrarian complex, and to follow the system as a whole to explore as separate industries and regions in particular. The issues of regional policy are very relevant today, and the agrarian sector itself, with its regional dispersion, gives impetus to an effective regional policy.

Keywords: development of the agrarian sector, development of the agro-industrial sector of the region, complex development of the economy.

Постановка проблеми. Сьогодні проходить процес трансформації та розвитку аграрного сектору України. Наша держава стає суттєвим гравцем на глобальному світовому ринку,

виходячи на широку міжнародну арену, тому принципового значення набувають питання удосконалення форми і методів економічно-організаційних механізмів. Розвиток аграрного

сектору економіки країни загалом та кожного регіону зокрема спрямований на реалізацію продовольчої безпеки держави, створення умов для постійного нарощування виробництва аграрної продукції та забезпечення всебічної підтримки товаровиробників. Це дає поштовх розвитку регіонів, переробної промисловості, росту соціальних стандартів за соціального забезпечення працівників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам розвитку агропромислового сектору економіки присвячені наукові праці В.П. Галушка, О.Д. Гудзинського, Р. Дафта, Й.С. Завадського, М.И. Маліка, М.П. Поліщука, А.В. Попова та інших учених. Водночас питання розвитку в розрізі регіону, забезпечення та пристосування до нових умов господарювання вимагають подальшого дослідження.

Метою статті є узагальнення і доповнення теоретично-методологічних положень щодо розроблення методичних механізмів державної політики щодо формування методики розвитку аграрного сектору регіону, яка формується на основі наукового, інноваційного підходу та розроблення рекомендацій для їх упровадження у практику господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Протягом усього історичного періоду існування наших земель у складі тих чи інших імперій чи в часи незалежності Україну завжди позиціонували як аграрну державу, великого та потужного виробника і постачальника сільськогосподарської продукції на світовий ринок. Селянство незмінно було і залишається важливим елементом суспільства і як виробник матеріальних благ, і як співтовариство, що вирізняється особливим устроєм життя.

Та за останні роки саме агропромисловий комплекс зазнав масштабних реформ, що охопили практично все сільське населення. Понад шість мільйонів колишніх колгоспників і робітників радгоспів отримали у приватну власність земельні ділянки й інші засоби виробництва для ведення товарного господарства. Були створені нові різнотипні агроформування, великі товарні агрохолдинги, сільськогосподарські кооперативи, що є результатом добровільного об'єднання аграріїв. Також розвинулися і невеликі за розміром фермерські підприємства, що сформувалися на основі одноосібних підприємств з надією на подальший розвиток. Сільськогосподарські відносини змінилися системно і кардинально з одночасним залученням передового світового досвіду та пристосуванням його до умов специфіки держави. Агросектор зазнав, так би мовити, революційних змін із відчутними наслідками. Практично заново було створено інфраструктуру аграрного ринку. На зміну державним заготівельним підприємствам прийшли товарні біржі, агроторгові доми, сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, які почали свою бізнесову діяльність без практичного

розвитку, оперуючи лише власною ініціативою та мінімальними теоретичними знаннями. Держава змушена втрутитися у ці процеси задля забезпечення продовольчої безпеки та збереження села як такого, в результаті для новоствореної економічної системи було розроблено дієві механізми державної підтримки у вигляді пільгового фіксованого сільськогосподарського податку, бюджетної компенсації кредитних ставок за банківськими кредитами і вартістю придбаної техніки, звільнення від сплати податку на додану вартість, заставних закупівель, товарних інтервенцій тощо. Потрібно також зауважити, що не всі дієві механізми досягнули мети, але все-таки певних позитивних результатів вдалося досягти, а головне, був отриманий неоціненний досвід. Усі ці процеси проходили і на Хмельниччині, оскільки область є однією з провідних аграрних областей.

На сучасному етапі економічного розвитку регіону агропромисловий сектор Хмельниччини є однією з найважливіших ланок. Він розвивається в умовах високої енергетичної забезпеченості, застосування широкого спектру агротехнічних прийомів, екологізації на основі використання сучасних енерго- та природозберігаючих технологій, методів і способів меліорації та хімізації. Саме в цьому регіоні можна повною мірою простежити особливості змін аграрного сектору; оцінити інноваційні методики агрокультури, формування нових майнових відносин у цій сфері, перерозподіл землі та майна, включаючи поглиблення відносин власності на землю та запровадження механізмів реалізації права на власність; оцінити приватизацію переробних підприємств; реструктуризацію підприємств та форм господарювання; розвиток кооперації; впровадження ринкових методів господарювання – менеджменту та маркетингу; державне регулювання аграрної економіки шляхом ефективнішого використання цінових важелів, фінансово-кредитної і податкової систем; розвиток ринків сільськогосподарської продукції, матеріально-технічних ресурсів та послуг; інтенсифікацію і диверсифікацію зовнішньоекономічної діяльності тощо.

Земельний фонд області становить 2062,9 тис. га, сільськогосподарські угіддя займають 1568,4 тис. га (77,8% її території), цей показник із 2005 року майже не змінювався. У 2011 році було відпрацьовано 176 га, а в 2015-му рекультивовані ще 7 га, за рахунок цього фонд земель сільськогосподарського призначення незначною мірою зріс (1254,8 тис. га ріллі, 41,0 тис. га багаторічних насаджень, 134,6 тис. га сіножатей, 136,7 тис. га пасовищ). Решта території – ліси, ріки, болота, населені пункти, промислові об'єкти та шляхи сполучення. Земельні ресурси області по площі ріллі становлять понад 4% загальнодержавного показника.

Та все ж таки розвиток аграрного сектору економіки Хмельницької області, як і всієї держави,

ґрунтується на посиленні спрямованості до великотоварних експортоорієнтованих виробництв сільськогосподарської продукції, насамперед зернових культур, де вагоме місце займає кукурудза, ріпак та соняшник; поступово збільшуються площі посіву сої, з часом можливий ріст тваринницької галузі, оскільки певні тенденції існують. Для цього формуються передумови: на засадах оренди, а в подальшому, можливо, і викупу земельних ресурсів корпоративні структури із залученням іноземного капіталу нагромаджують технічні засоби, створюють складські та інші потужності; на досягнення поставленої мети спрямовується система державного регулювання аграрного сектору та механізми його бюджетної підтримки. Водночас постає питання, наскільки все це відповідає інтересам регіону та держави та загалом, оскільки формування високотоварних підприємств приносить в наші регіони і певний відчутний негативний результат. Великі товариства корпоративного типу орієнтовані, як правило, на монокультури, не дотримуються правил ведення сівозмін та захисту ґрунтів, не виконують соціальні зобов'язання, порушують традиційний устрій економіко-господарських відносин на селі.

Розглядаючи діяльність агроформувань Хмельниччини, можна відзначити нерівні можливості різних типів виробників; відносини між ними набувають антагоністичних ознак, що проявляється в різкій монополізації холдингами ресурсів, фінансових джерел, каналів збуту продукції, державної підтримки як на місцевому, так і на загальному рівнях. Хоча в загальному відзначимо певний поділ ринків і напрямів діяльності цих підприємств. Великі корпоративні формування охопили весь експортоорієнтований напрям (виробництво зернових та технічних культур, серед яких домінують озимі та ярі зернові, кукурудза, соя, соняшник тощо). Натомість малі господарства більшою мірою орієнтовані

на внутрішній ринок, забезпечуючи населення нашої країни картоплею, овочами, фруктами, молоком, м'ясом свинини тощо.

Висновки. Формування ефективних механізмів розвитку сільського господарства області повинне здійснюватися на інноваційній основі, а саме через упровадження програм, спрямованих на розвиток наукових та прикладних розробок, формування інтелектуального та інноваційного потенціалу, розвиток людського капіталу, тобто перехід підприємства, галузі, регіону на інноваційну модель розвитку. Оскільки саме інноваційний підхід є запорукою розвитку будь-якої галузі народного господарства, не винятком є й агропромисловий комплекс. Основними джерелами фінансування інноваційних програм розвитку насамперед є власні кошти підприємств, які спрямовані на саморозвиток та самокупність (прибуток, амортизаційні відрахування), та кошти інвесторів, пошук яких повинен ґрунтуватися на прозорому інвестиційному кліматі, вмілій співпраці з потенційними інвестиційними компаніями та фундаментальній державній підтримці.

Однак для забезпечення результативності системи організаційно-економічного розвитку аграрних підприємств необхідно створити умови для їх розвитку. З цієї метою на рівні сільськогосподарських підприємств пропонуємо розробити алгоритм результативного управління діяльністю підприємств, який включає такі етапи технологічного процесу, як розроблення концепцій розвитку підприємства за напрямками забезпечення успіху в діяльності, формування загальної стратегії розвитку підприємства за напрямами цільової спрямованості та з урахуванням особливостей діяльності; обґрунтування функціонально-забезпечуючого портфеля стратегій; формування механізмів управління активізацією діяльності; розроблення результативної системи управління активізацією діяльності підприємств.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Василенко В.О. Антикризисное управління підприємством: Навчальний посібник / В.О. Васеленко. – К.: ЦУЛ, 2003 – 428 с.
2. Гудзинский О.Д. Державна політика інноваційного розвитку економіки // Інвестиції: практика та досвід – № 18. – 2010 – С. 98–102.
3. Григорук П.М., Федорова Т.Ю. Аналіз аграрного сектору Хмельницької області за основними показниками сталого розвитку // Агросвіт № 3–4. – 2015. – С. 40–46.
4. Контроль у системі стратегічного управління підприємствами (теоретико-методологічні аспекти): монографія [Гудзинський О.Д., Судомир С.М., Аксентюк М.М., Пилепенко О.С.]. – К.: Аграр Медіа, 2011. – 325 с.
5. Хорунжий М.Й. Організація агропромислового комплексу / Хорунжий М.Й. – К.: КНЕУ, 2001. – 382 с.
6. Агробізнес сьогодні [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://www.agro-business.com.ua/>
7. Аграрний сектор України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://agroua.net/statistics/>
8. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Державної служби статистики Хмельницької області [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.km.ukrstat.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Хмельницької обласної ради [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://km-oblrada.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Хмельницької обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.adm.km.ua/>

УДК 332.146.2

ІНВЕСТИВАННЯ В ЗЕЛЕНЕ БУДІВНИЦТВО ЯК ЗАСІБ СТИМУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

INVESTMENT IN GREEN BUILDING AS A SOURCE OF REGIONAL DEVELOPMENT STIMULATION

Саркісян Л.Г.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародних відносин,
Донецький національний університет імені Василя Стуса

У статті досліджено концепцію зеленого будівництва, обумовлену поширенням концепції сталого розвитку і тенденцію на зміну траєкторії регіонального розвитку. Обґрунтовано особливості зеленого будівництва та його основні відмінні риси. Визначено обґрунтованість екологічного маркування і сертифікування при будівництві зелених об'єктів. Запропоновано основні шляхи підвищення ефективності інвестицій у зелене будівництво шляхом надання додаткових стимулів від органів місцевого самоврядування.

Ключові слова: Екологічна ефективність, зелене будівництво, сталий регіональний розвиток, інвестиції, енергоощадність.

В статье исследована концепция зеленого строительства, обусловленная распространением концепции устойчивого развития и тенденции на изменение траектории регионального развития. Обоснованы особенности зеленого строительства и его основные отличительные черты. Определены обоснованность экологической маркировки и сертификации при строительстве зеленых объектов. Предложены основные пути повышения эффективности инвестиций в зеленое строительство путем предоставления дополнительных стимулов от органов местного самоуправления.

Ключевые слова: Экологическая эффективность, зеленое строительство, устойчивое региональное развитие, инвестиции, энергосбережение.

In the article are investigated the concept of green construction, caused by distribution of the concept of sustainable development and a trend on change of a trajectory of regional development. Features of green construction and its main distinctive features are proved. Validity of ecological marking and certification at construction of green objects are defined. The main ways of increasing efficiency of investments into green construction by granting additional incentives from local governments are offered.

Keywords: Environmental efficiency, green construction, sustainable regional development, investments, energy saving.

Постановка проблеми. Дослідження впливу соціо-економічної системи на навколишнє середовище має багато різних аспектів, але особливої актуальності набуває при вивченні впливу окремих галузей на макро- або мезо- рівнях. Концепт зеленого будівництва достатньої інтенсивно розвивається протягом останнього десятиріччя, що пов'язано із безпосереднім впливом будівельної галузі на стан соціо-еколого-економічної системи при створенні об'єктів промислової, непромислової і житлової інфраструктури. Відповідно, особливої актуальності набуває вивчення зеленого будівництва як одного із засобів стимулювання регіонального розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На актуальність дослідження впровадження принципів регіонального будівництва у своїх працях звертали особливу увагу такі зарубіжні та українські вчені, як Г. Дейлі, Мельник Л. Г., Орлов-

ська Ю. В., Скрипник Т. М., Бібік Н. В. та ін. У їхніх працях багато уваги приділяли формам механізмів впровадження сталого розвитку доцільності підвищення інвестицій в зелене будівництво.

Метою статті є визначення пріоритетів зелених інвестицій у будівництві для сприяння сталого регіонального розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сталий розвиток зумовлює стимулювання впровадження екологічних практик в різних секторах економіки. Особливу актуальність впровадження сталого розвитку набуває у регіональному вимірі.

Процеси урбанізації в світі підвищують попит на будівельну продукцію, але змінюється підхід до її якості та етичних підходів щодо її реалізації. Подібні процеси активного впровадження екологічних норм і засад отримали назву екологічне або зелене будівництво. Існують різні

точки зору щодо визначення цього терміну, але більшість науковців вказують, що основними принципами при реалізації будівництва мають бути використання екологічних матеріалів, які можуть підлягати наступній переробці; енергоефективність і енергоавтономність; використання безвідходних технологій.

Основними завданнями зеленого будівництва вчені вказують:

1. Скорочення сукупної (за весь життєвий цикл будівлі) згубної дії будівельної діяльності на здоров'я людини і навколишнє середовище, що досягається за допомогою застосування нових технологій і підходів.

2. Створення нових промислових продуктів.

3. Зниження навантажень на регіональні енергетичні мережі та підвищення надійності їх роботи.

4. Створення нових робочих місць в інтелектуальній сфері виробництва.

5. Зниження витрат на утримання будівель нового будівництва [1, с. 25].

Таблиця 1

Очікувані переваги бізнесу від інвестицій в зелене будівництво*

Переваги	Нове зелене будівництво		Віддача від зеленої сертифікації	
	2012	2015	2012	2015
Скорочення операційних витрат більше одного року, %	8	9	9	9
Скорочення операційних витрат більше п'яти років, %	15	14	13	13
Підвищення вартості будівництва для зеленого у порівнянні із звичайним будівництвом, %	7	8	5	7
Підвищення вартості активів для зеленого у порівнянні із звичайним будівництвом, %	5	7	4	7
Час окупності для зелених інвестицій, р.	8	8	7	6

* Побудовано автором за [1, с. 6]

Згідно з дослідженнями на основі опитувань представників галузі був сформований перелік очікуваних переваг бізнесу від інвестицій у зелене будівництво (табл. 1). Опитування проводилось у два етапи у 2012 та у 2015 роках, і дозволило зробити висновки, що перш за все, скорочуються операційні витрати на будівни-

цтво, підвищується вартість активів і в цілому, строк окупності від зелених інвестицій приблизно такий самий, як і у звичайного.

На думку фахівців галузі, зелене будівництво – це комплексне планування, ціла філософія, вона включає у себе правильне проектування з використанням технологій, що дозволяють витратити менше електроенергії і раціонально розпоряджатись ресурсами, підбір нетоксичних матеріалів, та нешкідливий для навколишнього середовища процес будівництва [3]. Таким чином, незважаючи на установлену думку щодо значних фінансових витрат на зелене будівництво, експерти галузі підтверджують, що насамперед, зміна підходів до стратегічного і тактичного планування процесу будівництва дозволить як скоротити витрати, так і підвищити ефективність будівлі.

Результатом проведення екологічної сертифікації є отримання нової інформації, більш систематизованої на основі еколого-економічних, соціальних факторів та процесів, що дозволяє приймати системні й виважені управлінські рішення [4, с. 85].

Розроблення національних стандартів у більшості країн покладено на Національні Ради з екологічного будівництва, які розробили наступні системи оцінки:

– Green Star (Австралія, Нова Зеландія); – LEED Canada™ (Канада);

– Green Globes (BREEAM Канада); – German Sustainable Building Certification (Німеччина); – IGBC Rating System & LEED India™ Green Building Rating Systems (Індія); – Comprehensive Assessment System for Building Environmental Efficiency, CASBEE (Японія); – Green Star NZ (Нова Зеландія); – Green Star SA (Південна Африка); – BREEAM (Великобританія); – LEED Green Building Rating System™ (США) [1, с. 25-26].

Найбільш поширеними у цій сфері є дві системи сертифікації LEED та BREEAM. В Україні сертифіковано поки що дві будівлі за міжнародним сертифікатом LEED – Київський офіс компанії Shell (золотий сертифікат), Будівля Посольства США в Україні (срібний сертифікат). Ще п'ять об'єктів очікують сертифікації (один з них Львівський інноваційний парк).

В Європейському Союзі спостерігається підвищення екологічної сертифікації будівель непромислового значення: у 2013 році він складав 0,32 % (приблизно 674 000 будівель), у 2020 році прогнозується 0,53 % (1,200,000 будівель), у 2030 році – 0,79 % (1,900,000 будівель) [5, с. 89].

Стимулювання збільшення кількості об'єктів зеленого будівництва зумовлене, в першу чергу, стратегічними планами Європейського Союзу щодо створення в об'єднанні стимулів для розвитку сталого, інклюзивного і розумного суспільства.

У стратегії Європейського Союзу Європа 2020 вказані наступні пріоритети:

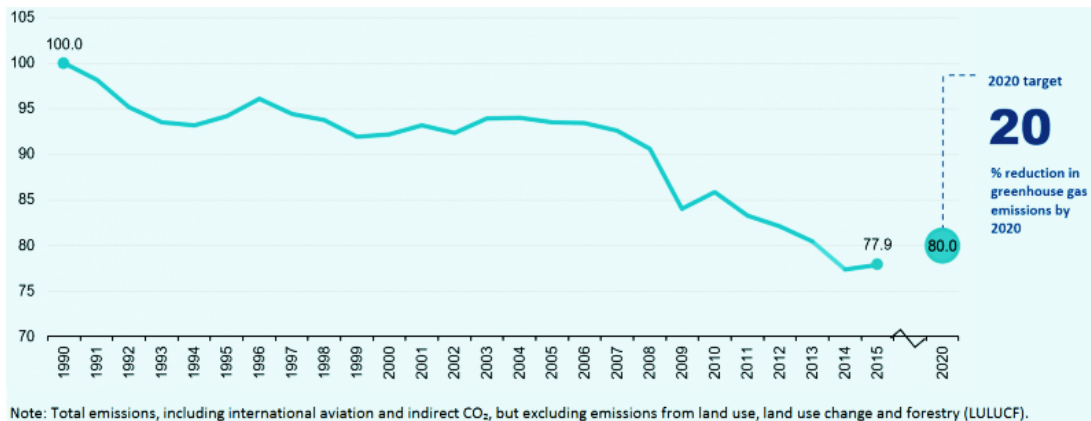

Рис. 1. Викиди діоксиду вуглецю в Європейському Союзі (EU-28), 1990-2015

* Джерело [6]

- розумний розвиток – розвиток економіки заснованої на знаннях і інноваціях;
- сталий розвиток – просування більш ресурсоефективної, зеленої і більш конкурентоспроможної економіки;
- інклюзивний розвиток – стимулювання високого рівня зайнятості в економіці, шляхом досягнення соціальної і територіальної цілісності [5, с.11].

Серед інших таргетів, у Стратегії приділена увага скороченню викидів до 80% від планової відмітки показника 1990 році (рис. 1).

В Україні також спостерігається скорочення викидів діоксиду вуглецю у атмосферне повітря, але причини спаду обумовлені скороченням темпів промислового виробництва, уповільненням темпів економічного розвитку. На прикладі одного з промислових регіонів України, Харківської області, скорочення викидів спостерігається з 2012 року, і останні зафіксовані дані у 2016 р. складала 7, 2 млн. т. (скорочення темпів викидів на 54%). (рис.2)

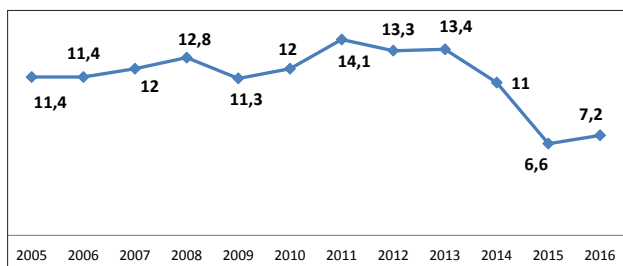

Рис. 2. Динаміка викидів діоксиду вуглецю у атмосферне повітря (на прикладі Харківської області)*

* Побудовано автором за [7]

Ефективний соціо-еколого-економічний розвиток регіонів України стримується багатьма різними факторами, які обумовлені зносом основних факторів, застарілістю інфраструктури, накопиченими десятиріччями екологічними проблемами.

Міста України потерпають від низки хронічних соціально-економічних та екологічних про-

блем:

1. Спостерігається досить велика концентрація населення та виробництва у великих містах (мегаполісах) на тлі уповільненого розвитку більшості середніх та малих міст з малорозвиненим промисловим сектором, неконкурентним ринком послуг. Відтак для великих міст зростають загрози екологічного характеру, а для малих та середніх міст притаманною є слабкість економічної складової сталого розвитку.

2. Неналежним є стан житлово-комунального господарства міст (насамперед – малих міст), недостатніми є обсяги капітальних вкладень у розвиток житлового будівництва, введення в експлуатацію нових (та після капітального ремонту) житлових приміщень.

3. Хронічними залишаються проблеми міст, пов'язані із налагодженням ефективного функціонування системи водопостачання і водовідведення (каналізаційних мереж), загрозливою є санітарно-гігієнічна ситуація, особливо у великих містах України [8].

Одним із шляхів вирішеннями цього комплексу накопичених проблем є зміна поняттєвих підходів до формування бізнес-процесів і галузевих стандартів. Використання стандартів зеленого будівництва при розбудові економіки регіонів України дозволить стимулювати приток іноземних та внутрішніх інвестицій.

За орієнтовними даними, з 2015 по 2017 рік в Україну надійшло 700 млн. євро зелених інвестицій, але офіційних статистичних спостережень не проводиться. Це в значній мірі ускладнює проведення аналітичних досліджень.

Згідно з офіційними даними, частка капітальних інвестицій на охорону навколишнього природного середовища за рахунок коштів держбюджету з 2010 року неухильно скорочується, що говорить про зниження загальних програм державного сектору на проведення екологічних заходів (рис. 3).

На нашу думку, основними шляхами підвищення ефективності інвестицій в зелене будівництво в Україні можуть стати:

- формування регіональних стратегій стимулювання інвестицій в зелене будівництво;
- створення консультаційних центрів для допомоги при проведенні сертифікації об'єктів за міжнародними системами оцінки;
- створення спрощених реєстраційних процедур для об'єктів зеленого будівництва;
- формування пріоритетних зон для зеленого будівництва, які характеризуються певними екологічними дисбалансами;
- підвищення рівня зацікавленості компаній-забудовників об'єктів житлового і нежитлового призначення у стандартах зеленого будівництва шляхом надання певних фіскальних преференцій.

Міжнародні зобов'язання України мають потенціал спонукати уряд і громади формувати стратегічні і тактичні кроки щодо практичних напрямів впровадження принципів сталого розвитку взагалі, і зеленого будівництва зокрема.

Висновки. Реалізація принципів сталого розвитку зумовлює трансформацію підходів до формування економічної політики в різних країнах. В регіональному розрізі формування новаторських підходів та практик до стратегічного планування, введення зелених механізмів і інструментів в стратегії розвитку регіонів, впровадження

зелених практик у провідних галузях регіонів. Зелене будівництво – це філософія створення об'єктів, які є природною складовою навколишнього середовища, із максимально високими показниками ефективності (перш за все, енерго-), в створенні яких були використані матеріали із можливістю їх подальшої переробки. Стимулювання інвестицій в проекти зеленого будівництва дозволить створити стимули або точки зростання регіональних економік.

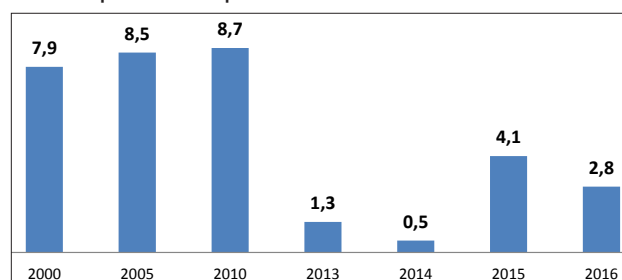

Рис. 3. Частка капітальних інвестицій на охорону навколишнього природного середовища за рахунок коштів держбюджету, %

* Побудовано автором за [9]

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Бібік Н. В. Екологічне будівництво як інноваційний підхід формування сталого розвитку України / Н. В. Бібік // Економіка будівництва і міського господарства. – 2014. – Т. 10, № 1. – С. 23-29.
2. World Green Building Trends 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fidic.org/sites/default/files/World%20Green%20Building%20Trends%202016%20SmartMarket%20Report%20FINAL.pdf>
3. Екобудівництво: що у тренді в світі та в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dyvys.info/2017/06/07/ekobudivnytstvo-shho-u-trendi-v-sviti-ta-v-ukrayini-interv-yu/>
4. Скрипчук П.М. Екологічна сертифікація сфери природокористування в Україні: концептуальні положення, економічна доцільність, модель і механізм реалізації / П.М. Скрипчук // Економіка і держава. – 2010. – № 10. – С. 81-85.
5. Resource efficiency in the building sector: Final report. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/Resource%20efficiency%20in%20the%20building%20sector.pdf>
6. Eurostat. [Електронний ресурс]. – http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Greenhouse_gas_emissions_EU-28_1990-2015.png
7. Головне управління статистики в Харківській області [Електронний ресурс]. – <http://kh.ukrstat.gov.ua/index.php/dynamika-vykydiv-zabrudniuiuchykh-rechovyn-i-dioksydu-vuhletsiu-v-atmosferne-povitria>
8. "Забезпечення сталого розвитку міст як складова соціально-економічної модернізації регіонів України". Аналітична записка. [Електронний ресурс]. – <http://www.niss.gov.ua/articles/1611/>
9. Статистичний щорічник України за 2016 р. / За ред. О. Г. Осауленка. – К. : Державний комітет статистики України, 2017. – 605 с.